Development and Psychometric Properties of Self-Advocacy for Women Experiencing Intimate Partner Violence Scale[1]

Tonsai Kaewsawang[2]
Sittiporn Kramanon[3*]
Dusadee Intraprasert[4]

Received: June 9, 2022 Revised: August 18, 2022 Accepted: October 11, 2022

Abstract

The main purpose of this study was to develop and test the psychometric properties of the Self-advocacy for Women Experiencing Intimate Partner Violence Scale. The scale was constructed based on related theories. The developed scale was then tested for content validity by experts. The participants were 400 women who experiencing intimate partner violence that treated by One Stop Crisis Center (OSCC) affiliated with hospitals in Thailand. In process of construct validity testing the researcher randomly divided the sample into 2 groups (200 sample per group). First, analyze the 1st group data by exploratory factor analysis then analyze the 2nd group by confirmatory factor analysis. Results of exploratory factor analysis indicated that the Self-Advocacy for Women Experiencing Intimate Partner Violence Scale consisted of 22 items with 3 factors (KMO = .894): 'Knowledge of self', 'Leadership and knowledge of right' and 'Communication skills'. These 3 factors accounted for 53.135% of the total variance. Results of confirmatory factor analysis indicated that the Self-advocacy for Women Experiencing Intimate Partner Violence Scale consisted of 3 components that measured all 22 observed variables. The result found that standard factor loading between 0.440 - 0.960 at 0.01 level. And goodness of fit with the empirical data were (χ^2 = 90.318, *df* = 139, Relative Chi-square = .650, P = 1.000, RMSEA = 0.000 RMR = 0.058, GFI = 0.961, CFI = 1.000, PGFI = 0.582 respectively. So, The Self-advocacy for Women Experiencing Intimate Partner Violence Scale had good psychometric properties in terms of validity and reliability that reflected three elements of self – advocacy. It can be used to assess and cultivate self – advocacy in women who experiencing intimate partner violence.

***Keywords*:** Self - advocacy, women experiencing intimate partner violence, scale validity, scale reliability

[1] This paper submitted in partial fulfillment of Doctoral Dissertation for the Philosophy Degree in Applied Psychology, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

[2] Graduate Student, Doctoral Degree in Applied Psychology, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University, E-mail: Cokepbig123@gmail.com
[3] Lecturer at Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University
[4] Associate Professor at Graduate School, Srinakharinwirot University

* **Corresponding author**
Sittiporn Kramanon, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University,
E-mail: sittipornk@g.swu.ac.th

 ลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาและการตรวจสอบคุณภาพมาตรวัดการพิทักษ์สิทธิตนเอง สำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว[1]

ต้นสาย แก้วสว่าง[2]
สิทธิพร ครามานนท์[3*]
ดุษฎี อินทรประเสริฐ[4]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติการวัดของมาตรวัดการพิทักษ์สิทธิตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่พัฒนาขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยมาตรวัดที่สร้างขึ้นนี้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญก่อนก่อนนำไปเก็บข้อมูลกับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่เข้ารับการช่วยเหลือจากศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) สังกัดโรงพยาบาลในประเทศไทย จำนวน 400 คน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ผู้วิจัยได้สุ่มแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 200 คน เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในเบื้องต้นและตามด้วยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่าแบบวัดประกอบด้วยคำถาม 22 ข้อ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจพบว่า มาตรวัดการพิทักษ์สิทธิตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว มี 3 องค์ประกอบ (KMO = .894) ได้แก่ การรู้จักตัวเอง ภาวะผู้นำกับการเข้าใจสิทธิ และทักษะการสื่อสาร โดยร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ประมาณร้อยละ 53.135 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองพบว่า แบบจำลองโครงสร้างการวัดที่กำหนดให้มีองค์ประกอบ 3 ด้านที่วัดตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 22 ตัวร่วมกัน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.440 - 0.960 ที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าดัชนีความเหมาะสมพอดีของแบบจำลองการวัดมีค่า χ^2 = 90.318, *df* = 139, Relative Chi-square = 0.650, P = 1.000, RMSEA = 0.000 RMR = 0.058, GFI = 0.961, CFI = 1.000, PGFI = 0.582 แสดงว่า แบบจำลองการวัดมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .923 ดังนั้นมาตรวัดการพิทักษ์สิทธิตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่พัฒนาขึ้นจึงมีคุณภาพในการวัดที่เชื่อถือได้และสามารถนำไปใช้ประเมินการพิทักษ์สิทธิตนเองของสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวได้ต่อไป

คำสำคัญ: การพิทักษ์สิทธิตนเอง สตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น

---

[1] บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาจิตวิทยาประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

[2] นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีเมล: Cokepbig123@gmail.com

[3] อาจารย์ ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ*)

[4] รองศาสตราจารย์ ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

*** ผู้ประพันธ์บรรณกิจ**

สิทธิพร ครามานนท์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีเมล: sittipornk@g.swu.ac.th

 ลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่มาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

ความรุนแรงในครอบครัวนั้นเป็นปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนและปัญหาด้านสาธารณสุขที่แพร่หลายมากที่สุดอย่างหนึ่งในโลกปัจจุบัน สตรีผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวนั้นเป็นผู้ที่ประสบกับภาวะวิกฤตทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ผลกระทบด้านร่างกายที่รุนแรงที่สุดอาจเสียชีวิต หรือรอง ๆ ลงมาเป็นการบาดเจ็บทางร่างกายรูปแบบต่าง ๆ อาทิ กระดูกหักร้าว แผลฟกช้ำ และแผลฉีกขาด โดยมีหลักฐานมากมายที่บ่งชี้ว่าความรุนแรงในครอบครัวมักส่งผลเสียต่อสุขภาพกายในระยะยาว (Verbruggen et al., 2020) ผลกระทบด้านจิตใจและอารมณ์เป็นผลกระทบที่รุนแรงและส่งผลระยะยาว เช่น เกิดภาวะถอยทางจิตใจ (Withdrawal) ปราศจากความหวังในการพัฒนาตนเอง (Hopelessness) อารมณ์แปรปรวน (Mood swings) และก้าวร้าว (Aggressive) บางครั้งก็อาจนำไปสู่ภาวะโรคทางจิตเวชหลาย ๆ อย่างได้ เช่น ปัญหาการใช้ยาเสพติดโรคซึมเศร้า โรควิตกกังวล (Dekel et al., 2020) โรคซึมเศร้า โรคความผิดปกติทางจิตใจภายหลังภยันตราย หรือบางครั้งพบในหลายภาวะร่วมกัน (García-Moreno et al., 2013; Loxton et al., 2017; Spencer et al., 2019)

จากการทบทวนวรรณกรรม การพิทักษ์สิทธิตนเอง (Self – advocacy) เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดผลกระทบทางสุขภาพจิตของการถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว อีกทั้งยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ การพิทักษ์สิทธิตนเองหมายถึง การที่บุคคลสามารถพูดและแสดงออกถึงความต้องการหรือสิ่งที่สำคัญสำหรับตัวเอง สามารถเรียกร้องสิทธิ ร้องขอการสนับสนุนและบริการที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต สามารถปกป้องตนเองจากการถูกละเมิดสิทธิ รวมไปถึงการช่วยเรียกร้องสิทธิหรือปกป้องสิทธิของบุคคลอื่น ซึ่งส่งผลให้บุคคลสามารถค้นหาทางเลือกเพื่อตัดสินใจสิ่งต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อตนเอง (Test et al., 2005) โดยมีผลการศึกษาชี้ว่าสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่มีการพิทักษ์สิทธิตนเองสูงมีแนวโน้มปัญหาภาวะสุขภาพจิตต่ำ (Straus et al. 2009) สามารถแก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในระยะยาว (Bybee & Sullivan, 2002)

แม้จะมีการศึกษาเกี่ยวกับการพิทักษ์สิทธิตนเองมาช้านานและมากมาย แต่ในปัจจุบันการศึกษาการพิทักษ์สิทธิตนเองนั้นนิยมศึกษาในบริบทของผู้พิการโดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ (Brunello-Prudencio, 2001) นอกจากนี้ยังนิยมศึกษาในบริบททางการแพทย์ เช่น ศึกษาในกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี (Brashers et al., 1999) และกลุ่มผู้ป่วยโรคมะเร็ง (Hagan et al., 2016) ทำให้การนิยามและการใช้มาตรวัดเพื่อประเมินการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองในกลุ่มตัวอย่างเฉพาะอื่น ๆ ก็ยังคลุมเครือ ไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน รวมถึงไม่ครอบคลุมและไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความหมายที่แท้จริงของการพิทักษ์สิทธิตนเองในกลุ่มตัวอย่างเฉพาะ ดังนั้นการศึกษาพัฒนามาตรวัดการพิทักษ์สิทธิตนเองให้มีความเฉพาะเจาะจงกับกลุ่มตัวอย่างเฉพาะจึงมีความจำเป็น งานวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดการพิทักษ์สิทธิตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว เพื่อนำไปใช้ในการวัดและประเมินการพิทักษ์สิทธิตนเองของสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว นำไปสู่การวางแผนดูแลช่วยเหลือสำหรับบุคลากรด้านสุขภาพจิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว

2. เพื่อศึกษาโครงสร้างองค์ประกอบการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองของสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การพิทักษ์สิทธิตนเอง (Self-advocacy) ถูกศึกษาอย่างเป็นระบบครั้งแรกในกลุ่มตัวอย่างผู้พิการในช่วง ค.ศ.1977 (Test et al., 2005) โดยเป็นการศึกษาเกี่ยวกับสิทธิผู้พิการ หลังจากนั้นตัวแปรการพิทักษ์สิทธิตนเองได้ถูกศึกษาและวางกรอบแนวคิดไว้หลาย ๆ แบบโดยนักวิจัย นักทฤษฎี และนักการศึกษาซึ่งมักจะอธิบายถึงการพิทักษ์สิทธิตนเองเป็นโครงสร้างกว้างๆที่ประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ที่คนพิการต้องพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและศักยภาพของตนซึ่งประเด็นดังกล่าวมักถูกเชื่อมโยงกับการเสริมพลัง (Empowerment) และทางเลือก (Choice) เนื่องจากทั้งสองตัวแปรสามารถนำไปสู่ความสามารถควบคุมชีวิตของตนได้ (Henderson & Pochin, 2001; Wehmeyer & Garner, 2003) ซึ่งทำให้การพิทักษ์สิทธิตนเองนั้นเป็นตัวแปรที่นิยมศึกษาในบริบทของผู้พิการ จิตวิทยาการศึกษาและ บริบททางการแพทย์ โดยกรอบแนวคิดที่เป็นที่นิยมอ้างอิงในเชิงวิชาการ คือแนวคิดของ Test et al. (2005)

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการพัฒนามาตรวัดการพิทักษ์สิทธิตนเองของสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวนั้น พบว่าการในศึกษาเกี่ยวกับมาตรวัดการพิทักษ์สิทธิตนเองและการกำหนดตนเอง นักวิจัยมักสร้างเครื่องมือวัดการพิทักษ์สิทธิตนเองและการกำหนดตนเองมาเพื่อวัดผลของโปรแกรมเสริมสร้างการพิทักษ์สิทธิตนเองและการกำหนดตนเองที่สร้างขึ้นมา อย่างไรก็ตามข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนในการตรวจสอบและข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะทางจิตของแบบวัด (Psychometric properties) มักจะไม่ได้ระบุไว้ในเอกสาร โดยในการทบทวนวรรณกรรมในส่วนของมาตรวัดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยังไม่พบงานวิจัยที่พัฒนามาตรวัดการพิทักษ์สิทธิ์ในกลุ่มตัวอย่างสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวโดยตรงโดยตรง ผู้วิจัยจึงพัฒนามาตรวัดจากแนวคิดของ Test et al. (2005) ถึงแม้ว่าการศึกษาของ Test et al. (2005) จะศึกษาในกลุ่มตัวอย่างผู้พิการโดยเฉพาะกับกลุ่มการเรียนรู้บกพร่องซึ่งอาจกล่าวได้ว่าค่อนข้างแตกต่างจากกลุ่มสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรง แต่การให้นิยามหรือการตั้งองค์ประกอบนั้นสอดคล้องกับบริบทที่เกี่ยวข้องกับความยุติธรรมทางสังคม (Social justice) ส่วนการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในบริบททางการแพทย์ เช่น กลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีและกลุ่มผู้ป่วยหญิงที่เป็นมะเร็ง การให้นิยามหรือการตั้งองค์ประกอบจะอยู่ในขอบเขตของการเห็นคุณค่าของตนเอง ความรู้ และทักษะในการดูแลตนเอง ซึ่งทำให้ผู้ป่วยมีศักยภาพในการต่อสู้กับภาวะโรคร้ายแรงที่เผชิญ (Brashers, 1999; Hagan et al., 2016) ซึ่งการให้นิยามหรือตั้งองค์ประกอบดังกล่าวจะให้น้ำหนักความสำคัญไปที่การดูแลตนเองจากอาการเจ็บป่วยมากกว่าในแง่ของประเด็นของความยุติธรรมทางสังคม โดยมีงานวิจัยจำนวนหนึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวคิดของ Test et al. (2005) สามารถใช้ในกลุ่มตัวอย่างสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวได้ เช่น Murray et al. (2015) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพิทักษ์สิทธิในฐานะผู้สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของสตรีผู้ถูกกระทำความ

 ลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รุนแรงในครอบครัวพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้สตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวสามารถฟื้นตัวและหันมามีบทบาทในการพิทักษ์สิทธิตนเองและผู้อื่นได้คือ ความรู้สึกจากการได้ช่วยเหลือสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวด้วยกัน ซึ่งปัจจัยที่สนับสนุนให้สตรีเกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือ 1) คุณลักษณะและทักษะส่วนบุคคล ซึ่งจุดเปลี่ยนที่ให้สตรีพิทักษ์สิทธิตนเองได้คือการรู้จักตนเอง (Self-awareness / Self - Knowledge) 2) สิทธิของตนเอง (Right to Choose) ซึ่งอาจเริ่มจากสิทธิในห้องบำบัด เช่น สิทธิในการเลือกที่จะร่วมการพิทักษ์สิทธิ 3) การร่วมพิทักษ์สิทธิ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งมีทักษะการสื่อสารและทักษะการเป็นผู้นำ เป็นองค์ประกอบร่วม นอกจากนี้หากพิจารณาจากการศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรมการพิทักษ์สิทธิ์ (Advocacy interventions) ในกลุ่มตัวอย่างสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงจะพบว่า โปรแกรมการเสริมสร้างการพิทักษ์สิทธิ์ส่วนมากจะให้ความสำคัญกับการรับรู้ตนเองในทิศทางบวก ความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวและสิทธิทางกฎหมาย การฝึกทักษะการสื่อสารและการเอาตัวรอด โดยโปรแกรมพิทักษ์สิทธิ์ส่วนมากจะเน้นการสนับสนุนจากผู้บำบัด แต่ขาดการสนับสนุนให้ผู้รับบริการเข้าร่วมการพิทักษ์สิทธิทางสังคม ซึ่งก็สอดคล้องกับแนวคิดของ Test et al. (2005) ที่ระบุองค์ประกอบของการพิทักษ์สิทธิตนเองไว้ว่ามี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การรู้จักตัวเอง (knowledge of self) 2) ความรู้เรื่องสิทธิ (knowledge of rights) 3) ทักษะการสื่อสาร Communication skill) 4) ทักษะการเป็นผู้นำ (Leadership skill) โดยองค์ประกอบที่ 4 ทักษะการเป็นผู้นำ ไม่ได้เป็นองค์ประกอบหลักจะมีหรือไม่มีก็ได้

ผู้วิจัยได้ทบทวนองค์ประกอบจากงานที่ศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรมการพิทักษ์สิทธิ์ (Advocacy interventions) ในกลุ่มตัวอย่างสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงย้อนหลัง 12 ปี (ปี ค.ศ. 2010 ถึง 2022) โดยค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลต่างประเทศ MEDLINE, PsycINFO, Scopus, Google Scholar (30 หน้าแรกเรียงตามความเกี่ยวข้อง) ใช้คำสำคัญในการค้นหา ได้แก่ “IPV + Advocacy interventions”, “Domestic violence + Advocacy interventions”, “Battered women + Advocacy interventions” โดยผู้วิจัยได้เลือกงานวิจัยของ Constantino et al. (2005), Tiwari et al. (2010), Taft et al. (2011), Coker et al. (2012), Zlotnick et al. (2012), Hansen et al. (2014), Miller et al. (2014), Constantino et al. (2015), Stevens et al. (2015) และ Gilbert et al. (2015) มาวิเคราะห์เปรียบเทียบองค์ประกอบการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองตามแนวคิดของ Test et al. (2005) ดังตาราง 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงบรรยายเพื่อพัฒนาและศึกษาคุณสมบัติทางการวัดของมาตรวัดการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่พัฒนาขึ้น โดยออกแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนามาตรวัดการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว และระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

 ลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิจัยระยะที่ 1

การพัฒนามาตรวัดการพิทักษ์สิทธิตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว โดยศึกษาและทบทวนวรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปพัฒนาข้อคำถามของมาตรวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

สตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน

ตาราง 1

แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบองค์ประกอบการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองตามแนวคิดของ Test et al. (2005)

งานวิจัย	องค์ประกอบ			
	knowledge of self	knowledge of rights	communication skill	leadership skill
Constantino et al. (2005)		/	/	
Tiwari et al. (2010)		/	/	
Taft et al. (2011)		/	/	
Coker et al. (2012)		/	/	
Zlotnick et al. (2012)	/	/	/	
Hansen et al. (2014)	/	/	/	/
Miller et al. (2014)	/	/	/	/
Constantino et al. (2015)		/	/	
Stevens et al. (2015)		/	/	
Gilbert et al. (2015)		/	/	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มาตรวัดการพิทักษ์สิทธิตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่พัฒนาขึ้น เป็นลักษณะมาตรประมาณค่าโดยให้ผู้ตอบประเมินว่าข้อคำถามแต่ละข้อตรงกับความคิดเห็นของตัวผู้ตอบมากน้อยเพียงใด 6 ระดับ ตั้งแต่ระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1) จนถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง (6) ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ กลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนสูงจะมีการพิทักษ์สิทธิตนเองมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนต่ำ

 ลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา จำนวน 3 ท่านร่วมกันพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามองค์ประกอบ เพื่อนำมาคำนวณดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of item objective congruence: IOC) ตามสูตรของ Rovinelli and Hambleton (1977, as cited in Petchthip, 2022) แล้วทำการปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัดในเบื้องต้น ได้แก่ ค่าความเชื่อมั่นในการวัดโดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Internal consistency reliability) และความเที่ยงตรงในเชิงโครงสร้าง (Construct validity) โดยพิจารณาจากค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม (Corrected item – item total correlation) เพื่อตรวจสอบว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมของข้อคำถามทั้งฉบับหรือไม่ โดยพิจารณาค่าข้อคำถามที่เหมาะสมที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.2 ขึ้นไป และพิจารณาตัดข้อคำถามที่มีค่าต่ำกว่า 0.2 ลงมา (Pinyo, 2018)

ผลการวิจัย

จากการพัฒนามาตรวัดและตรวจสอบคุณสมบัติการวัดเบื้องต้น พบว่า จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาจำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ระหว่าง 0.33 ถึง 1.00 ซึ่งบางข้อคำถามได้ปรับปรุงตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในประเด็นต่าง ๆ เช่น ปรับการใช้ภาษาเพื่อความกระชับและเพื่อให้สะท้อนกับที่นิยามเชิงปฏิบัติการวัดมากยิ่งขึ้น จากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .954 ค่าความสัมพันธ์ ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม (Corrected item – item total correlation) อยู่ระหว่าง .358 ถึง .908 จากนั้นคณะผู้วิจัยได้ทำการทบทวนค่าสถิติที่วิเคราะห์ได้และปรับปรุงข้อคำถามและตัดข้อคำถามบางข้อออก เสร็จสิ้นกระบวนการ คงเหลือข้อคำถาม 22 ข้อ ก่อนที่จะนำมาตรวัดการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวฉบับทดลองใช้ไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นในระยะต่อไป

การวิจัยระยะที่ 2

การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดโดยเก็บข้อมูลจากสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่เข้ารับความช่วยเหลือจากศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) สังกัดโรงพยาบาลในประเทศไทยซึ่งสมัครใจเข้าร่วมงานวิจัยและตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

สตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่เข้ารับความช่วยเหลือจากศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) สังกัดโรงพยาบาลในประเทศไทยจำนวน 400 คน โดยผู้วิจัยสุ่มแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 200 คน เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในเบื้องต้นและตามด้วยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ถือว่ามีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบเนื่องจากมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 100

 ลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คน (Tabachnick & Fidell, 2007; Hair et al., 2010) และอัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรควรจะไม่น้อยกว่า 20:1 (Hair et al., 2010; Schumacker & Lomax, 2010)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปที่เป็นลักษณะให้เลือกตอบและเติมคำ เช่น เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และประวัติการถูกกระทำความรุนแรง 2) มาตรวัดการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวน 22 ข้อ ที่พัฒนาขึ้นในระยะก่อนหน้า

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS และ Amos โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ วัดการแจกแจงข้อมูล (ความถี่และร้อยละ) วัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (ค่าเฉลี่ย) วัดการกระจายข้อมูล (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าพิสัย ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความกลมกลืนของมาตรวัดการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่เข้ารับการช่วยเหลือจากศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) สังกัดโรงพยาบาลในประเทศไทย จำนวน 400 คน อายุเฉลี่ยเท่ากับ 41.768 ปี (*SD* = 13.346, Min = 18 ปี, Max = 70 ปี) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ 337 คน (ร้อยละ 84.25) มีสถานะสมรสแบบอยู่ด้วยกันแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส 242 คน (ร้อยละ 60.5) ระดับการศึกษาอยู่ที่อนุปริญญาหรือเทียบเท่า 138 คน (ร้อยละ 34.5) มีอาชีพรับจ้าง 148 คน (ร้อยละ 37) มีช่วงรายได้อยู่ที่ 5,001 – 10,000 บาท 152 คน (ร้อยละ 38) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ถูกกระทำความรุนแรงครั้งล่าสุดในช่วงเวลา 1 – 3 เดือน 213 คน (ร้อยละ 53.25) ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ถูกกระทำความรุนแรงประมาณ 5 ครั้ง 117 คน (ร้อยละ 29.25) ส่วนมากความรุนแรงที่ถูกกระทำไม่ถึงขั้นต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล 351 คน (ร้อยละ 87.75) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนมากไม่เคยแจ้งความเอาผิดผู้กระทำความรุนแรง 366 คน (ร้อยละ 91.5)

2. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองของสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวในประเทศไทย พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 68.085 คะแนน (*N* = 400, *SD* = 19.222) โดยเมื่อแบ่งเป็น 3 ระดับ (หลังจากแปลงเป็นคะแนนมาตรฐานที) พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างที่มีการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองอยู่ในระดับต่ำ (T < 40) จำนวน 38 คน (ร้อยละ 9.5) อยู่ในระดับปานกลาง (T = 40-60) จำนวน 319 คน (ร้อยละ 79.75) และอยู่ในระดับสูง (T > 60) จำนวน 43 คน (ร้อยละ 10.75)

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของมาตรวัดการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว จากตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลก่อนวิเคราะห์ พบว่า คะแนนมีการกระจายเป็นโค้งปกติ (*N* = 200, Mean = 69.654, *SD* = 19.095, Max - Min = 108 - 32, Kurtosis = -0.13, Skewness = 0.136, Kolmogorov - Smirnov test of Normality D = 0.106, *p* = .000) Kaiser - Meyer-Olkin (KMO) มีค่าเท่ากับ 0.894 ซึ่งโดยทั่วไปควรมากกว่า 0.6 ขึ้นไป (Dziuban & Shirkey, 1974; Kaiser, 1970 as cited in Petchthip, 2022) และพบนัยสำคัญทางสถิติของค่า Bartlett's test of sphericity (χ^2 (231) = 1980.364, *p*

 ลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

= .000) แสดงว่าแต่ละข้อคำถามมีความสัมพันธ์กันอยู่ และค่าความร่วมกัน (Communality) ทุกค่ามีค่าเกิน 0.3 ซึ่งยืนยันว่า แต่ละข้อคำถามมีความแปรปรวนที่ร่วมกันอยู่ (Common variance) จึงมีโอกาสรวมกันเกิดเป็นองค์ประกอบได้ จากการตรวจสอบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าข้อมูลชุดนี้มีความเหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis: EFA) ต่อไปโดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบแบบ Principal Components Analysis (PCA) และหมุนแกนด้วยวิธี Direct oblimin จากตาราง 2 พบว่าค่าความร่วมกันหลังจากการสกัดองค์ประกอบ (Communalities หรือ h^2) ของแต่ละข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง .321 ถึง .655 และพบว่ามี 3 องค์ประกอบที่สกัดได้ โดยองค์ประกอบที่ 1 (ภาวะผู้นำกับการเข้าใจสิทธิ) มีค่าไอเกน เท่ากับ 4.629 อธิบายความแปรปรวนได้ 21.042% องค์ประกอบที่ 2 (การรู้จักตัวเอง) มีค่าไอเกน เท่ากับ 4.476 อธิบายความแปรปรวนได้ 20.347% และ องค์ประกอบที่ 3 (ทักษะการสื่อสาร) มีค่าไอเกน เท่ากับ 2.584 อธิบายความแปรปรวนได้ 11.746% โดยทั้ง 3 องค์ประกอบร่วมกันอธิบายความแปรปรวนรวมที่เกิดขึ้นได้ 53.135 ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหลังจากหมุนแกนพบว่าองค์ประกอบที่ 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบที่ 2 และ 3 ในระดับปานกลางกลาง (Component correlation = .392 และ .440 ตามลำดับ) องค์ประกอบที่ 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบที่ 1 และ 3 ในระดับปานกลางกลาง (Component correlation = .392 และ .464 ตามลำดับ) และองค์ประกอบที่ 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบที่ 1 และ 3 ในระดับปานกลางกลาง (Component correlation = .440 และ .464 ตามลำดับ)

ตาราง 2

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

Rotated Component Matrix[a]								
ข้อคำถาม		Component			h^2	CITC	AVE	CR
		1	2	3				
องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำกับการเข้าใจสิทธิ (**α**= 0.895) จำนวน 9 ข้อ							.460	.883
9	ฉันรู้ว่าสิทธิพึงมีของฉันมีอะไรบ้าง	.536	-.015	.204	.329	.584		
10	ฉันรู้และเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิพึงมี...	.522	.084	.416	.452	.529		
11	ฉันรู้ว่าหากฉันถูกละเมิดสิทธิฉันจะต้อง...	.653	.098	.146	.457	.501		
17	ฉันเข้าใจและมองเห็นปัญหาของเพื่อนสตรี...	.696	.184	.211	.563	.613		
18	ฉันมองเห็นทรัพยากรทางบวกของเพื่อนสตรี...	.757	.216	.107	.632	.621		
19	ฉันมั่นใจว่าฉันสามารถให้การสนับสนุนทางจิตใจ...	.700	.257	.027	.556	.572		
20	ฉันมองเห็นหนทางช่วยเหลือเพื่อนสตรี...	.687	.142	.185	.527	.565		

 ลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตาราง 2 *(ต่อ)*

Rotated Component Matrix[a]									
ข้อคำถาม		Component			h^2	CITC	AVE	CR
		1	2	3				
21	ฉันรู้ว่าจะสื่อสารกับเพื่อนสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว...	.757	.166	.231	.655	.653		
22	ฉันเชื่อว่าฉันสามารถเชิญชวนให้เพื่อนสตรี...	.747	.263	.137	.646	.663		
องค์ประกอบที่ 2 การรู้จักตัวเอง (**α**= 0.876) จำนวน 8 ข้อ							.472	.877
1	ฉันรู้ตัวฉันดีว่าฉันมีจุดแข็งและจุดอ่อนอะไร	.196	.702	.102	.542	.554		
2	ฉันตระสามารถหนักรู้ว่าฉันชอบอะไรไม่ชอบอะไร	.168	.716	.083	.548	.534		
3	ฉันมีเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจน	.173	.719	.158	.572	.573		
4	ฉันมีสิ่งที่เป็นแรงบันดาลใจให้ฉันดำเนินชีวิต...	.125	.711	.097	.531	.509		
5	เมื่อฉันต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ฉันจะมีเทคนิคที่...	.119	.687	.245	.546	.566		
6	ฉันสามารถประเมินข้อจำกัดของตนเอง...	.112	.630	.433	.597	.603		
7	หากฉันไม่สามารถเผชิญและจัดการปัญหา...	.099	.650	.292	.517	.543		
8	ฉันสามารถยอมรับผลการตัดสินใจของฉันได้แม้...	.163	.676	.164	.511	.544		
องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการสื่อสาร (**α**= 0.762) จำนวน 5 ข้อ							.067	.643
12	ฉันกล้าที่จะเรียกร้องสิทธิพึงมีของตนเอง	.258	.336	.550	.481	.570		
13	ฉันจะไม่ยอมให้ผู้อื่นมาละเมิดสิทธิพึงมีของฉัน	.191	.208	.705	.577	.516		
14	ฉันรู้ว่าจะสื่อสารกับบุคคลอื่นหรือสังคมเพื่อเรียกร้องสิทธิพึงมี...	.277	.349	.349	.321	.500		
15	ฉันรู้ว่าจะเคลื่อนไหวอย่างไรให้บุคคลอื่น ๆ และสังคมหันมาสนใจ...	.293	.323	.566	.511	.592		
16	ฉันรู้วิธีการสื่อสารให้บุคคลอื่นรู้ว่าเขากำลังละเมิดสิทธิของฉัน และ ...	.222	.196	.729	.619	.542		
ค่าไอเกน		4.629	4.476	2.584				
% of Variance		21.042	20.347	11.746				
Cumulative %		21.042	41.390	53.135				

 ลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตาราง 3

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหลังจากหมุนแกน

องค์ประกอบ	1.ภาวะผู้นำกับการเข้าใจสิทธิ	2.การรู้จักตัวเอง	3.ทักษะการสื่อสาร
1. ภาวะผู้นำกับการเข้าใจสิทธิ	1.000	.392	.440
2. การรู้จักตัวเอง	.392	1.000	.464
3. ทักษะการสื่อสาร	.440	.464	1.000

4. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งและอันดับที่สอง มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standard factor loading) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard error: SE) การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (*t* Values) ของค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (Coefficient of Determination: R^2) ขององค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำกับการเข้าใจสิทธิ 2) การรู้จักตัวเอง และ 3) ทักษะการสื่อสาร น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวชี้วัดของทั้ง 3 องค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.739 - 0.960 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 0.124 - 0.140 ค่าการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มีค่าตั้งแต่ 6.633 – 6.417 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และค่าความเชื่อมั่นของการวัดข้อมูลของตัวชี้วัด มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ตั้งแต่ 0.487 - 0.774 ในส่วนของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 22 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน 0.440 - 0.822 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน มีค่าตั้งแต่ 0.075 - 0.138 ค่าการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มีค่าตั้งแต่ 5.943 – 11.355 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และค่าความเชื่อมั่นของการวัดข้อมูลของตัวชี้วัด มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ตั้งแต่ 0.193 - 0.675 ดังตาราง 4

ตาราง 4

*ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (**β**) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) ค่าการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (t) และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) การพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัด*

องค์ประกอบ	**β**	**(SE)**	**C.R.**	**ค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2)**
ภาวะผู้นำกับการเข้าใจสิทธิ	.771			.531
การรู้จักตัวเอง	.739	.124	6.633	.521
ทักษะการสื่อสาร	.960	.140	6.417	1.076

ตาราง 5

*ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (**β**) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) ค่าการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (t) และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของมาตรวัดการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว*

ข้อคำถาม	ภาวะผู้นำกับการเข้าใจสิทธิ			การรู้จักตัวเอง			ทักษะการสื่อสาร			
	β	**(SE)**	**C.R.**	**β**	**(SE)**	**C.R.**	**β**	**(SE)**	**C.R.**	**(R^2)**
Sa9	.440*	.075	5.943							.193
Sa10	.473*	.080	6.320							.224
Sa11	.606*	.080	8.234							.368
Sa17	.660*	.099	8.916							.436
Sa18	.668*	.100	8.886							.447
Sa19	.753*									.567
Sa20	.744*	.096	10.159							.554
Sa21	.822*	.089	11.075							.675
Sa22	.761*	.087	11.355							.579
Sa1				.624*	.109	7.916				.389
Sa2				.569*	.102	6.908				.324
Sa3				.716*	.103	8.981				.512
Sa4				.603*	.103	7.561				.363
Sa5				.665*	.098	8.876				.442
Sa6				.747*						.558
Sa7				.662*	.099	9.322				.439
Sa8				.661*	.109	8.274				.436
Sa12							.574*	.134	6.523	.330
Sa13							.573*	.138	6.441	.329
Sa14							.518*	.114	6.524	.268
Sa15							.641*			.411
Sa16							.590*	.131	6.710	.349

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมพอดีของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งของการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว พบว่า ค่า χ^2 เท่ากับ 90.318 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (*p*) เท่ากับ 1.000 และค่าค่าสถิติไคสแควร์สัมพัทธ์ (Relative Chi-square) มีค่าน้อยกว่า 2.00 และเมื่อพิจารณาค่า

ดัชนีความเหมาะสมพอดีอื่น ๆ ได้แก่ ค่าดัชนีระดับความเหมาะสมพอดี (GFI) มีค่าเท่ากับ .961 ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ .930 ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 1.000 ซึ่งมีค่าสูงตามเกณฑ์ รวมทั้งค่าดัชนีรากกำลังที่สองเฉลี่ยของเศษ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.058 และค่าดัชนีรากกำลังที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.00 แสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยองค์ประกอบการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การรู้จักตัวเองซึ่งประกอบด้วย 9 ตัวแปรสังเกตุได้ 2) ภาวะผู้นำกับการเข้าใจสิทธิซึ่งประกอบด้วย 8 ตัวแปรสังเกตได้ และ 3) ทักษะการสื่อสารซึ่งประกอบด้วย 5 ตัวแปรสังเกตได้ แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถวัดการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ตาราง 6

ค่าดัชนีทดสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
χ^2	90.318	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	เหมาะสมดี
P	1.000	$p > 0.06$	เหมาะสมดี
Relative Chi-square	.650	< 2.00	เหมาะสมดี
GFI	.961	> 0.90	เหมาะสมดี
AGFI	.930	> 0.90	เหมาะสมดี
RMR	.058	< 0.05	เหมาะสมดี
RMSEA	.000	< 0.06	เหมาะสมดี
CFI	.961	> 0.90	เหมาะสมดี

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวทั้ง 22 ตัวแปรสังเกตได้ พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.443 - 0.982 และมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่า โมเดลมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second - order confirmatory factor analysis) พบว่า แบบจำลองโครงสร้างการวัดที่กำหนดให้มีองค์ประกอบ 3 ด้านที่วัดตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 22 ตัวร่วมกัน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (χ^2 = 90.318, *df* = 139, Relative Chi-square = .650, P = 1.000, RMSEA = .000 RMR = 0.058, GFI = 0.961, CFI = 1.000, PGFI = .582) ดังภาพประกอบ 1

 ลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาพประกอบ 1

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง

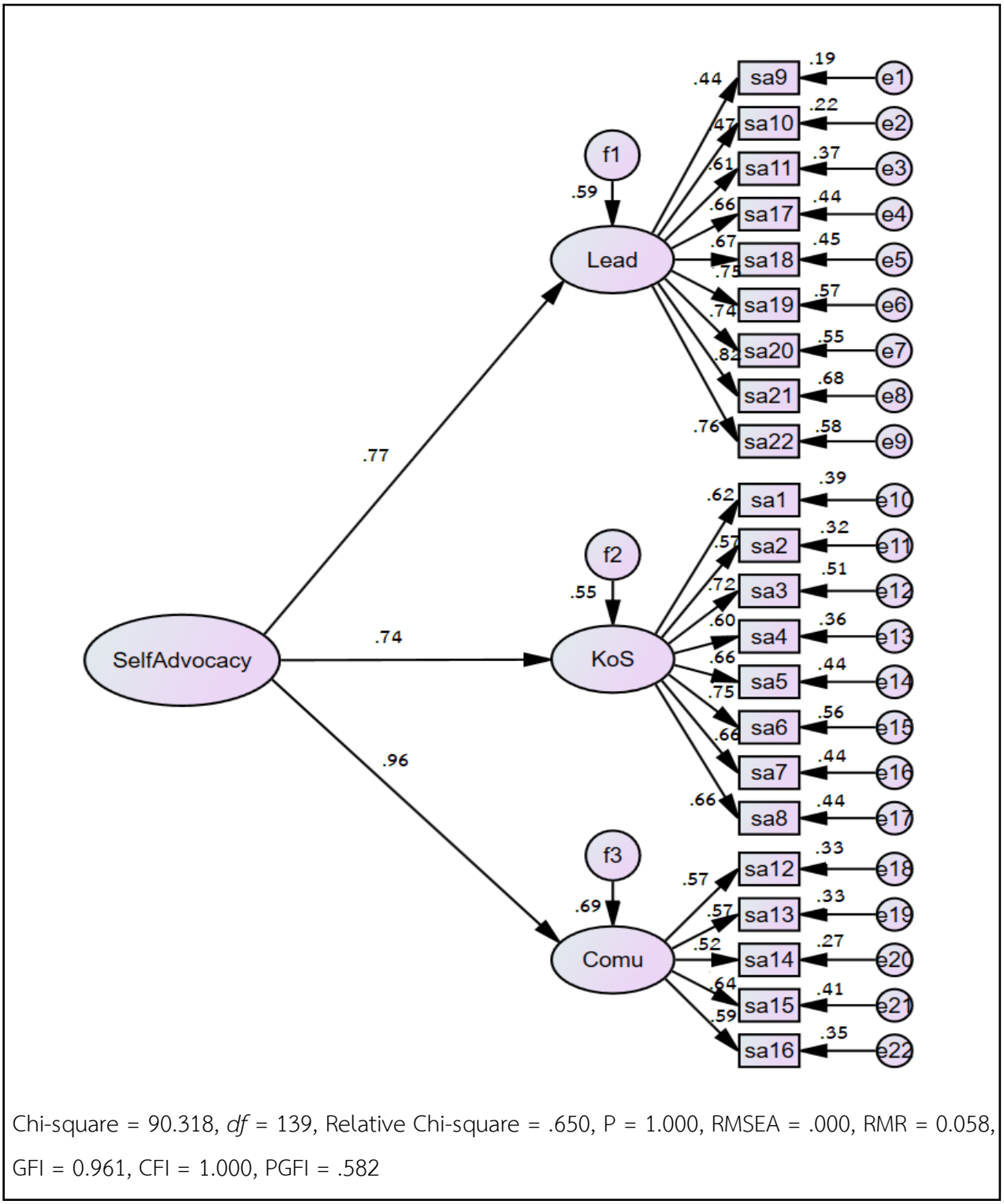

Chi-square = 90.318, *df* = 139, Relative Chi-square = .650, P = 1.000, RMSEA = .000, RMR = 0.058, GFI = 0.961, CFI = 1.000, PGFI = .582

5. ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นในการวัด เมื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นหรือความคงเส้นคงวาในการวัดโดยพิจารณาจากค่าความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.923 (22 ข้อ) ค่า

ความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละข้อคำถามกับคะแนนรวม มีค่าอยู่ระหว่าง 0.426 – 0.67 โดยค่าความเชื่อมั่นขององค์ประกอบการรู้จักตัวเอง มีค่า 0.895 ภาวะผู้นำกับการเข้าใจสิทธิ มีค่า 0.876 และ ทักษะการสื่อสาร มีค่า 0.762 ในส่วนของค่าความเชื่อมั่นเชิงองค์ประกอบ (Composite reliability) มีค่า 0.883, 0.877 และ 0.643 ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average variance extracted: AVE) ของแต่ละองค์ประกอบ พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.460, 0.472 และ 0.067 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

มาตรวัดการพิทักษ์สิทธิตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยข้อคำถาม 22 ข้อ ซึ่งได้มาจากการพัฒนาตามแนวความคิด Test et al. (2005) ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านเนื้อหาและความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี สะท้อนให้เห็นว่ามาตรวัดที่พัฒนาขึ้นมีความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) เมื่อศึกษาโครงสร้างองค์ประกอบของมาตรวัดการพิทักษ์สิทธิตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และใช้วิธีสกัดองค์ประกอบแบบ วิธีองค์ประกอบหลัก (Principal component analysis; PCA) ซึ่งเป็นเทคนิคที่อาศัยหลักความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรที่ใช้เป็นข้อมูลองค์ประกอบหลัก ด้วยการสร้างการรวมกันของตัวแปรเชิงเส้น (Linear Combination) ในการหาความแปรปรวนจากองค์ประกอบที่สกัดได้ (Pinyo, 2018) ซึ่งจากผลการสกัดองค์ประกอบโดยใช้เกณฑ์ของจำนวนองค์ประกอบจากองค์ประกอบที่มีค่าไอเกนของ Kaiser มากกว่าหรือเท่ากับ 1 (Kaiser, 1960 as cited in Petchthip, 2022) และ Scree test ที่จุดเปลี่ยนของแนวเส้นกราฟที่เริ่มเปลี่ยนเป็นแนวนอน (Horizontal) (Cattell, 1966 as cited in Petchthip, 2022) พบว่า สามารถสกัดและคงไว้ได้ 3 องค์ประกอบ ซึ่งได้แก่ ภาวะผู้นำกับการเข้าใจสิทธิ การรู้จักตัวเอง และทักษะการสื่อสาร โดยทั้งสามองค์ประกอบร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ประมาณร้อยละ 53.135 ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดของ Test et al. (2005) ที่การพิทักษ์สิทธิตนเองประกอบด้วย 4 องค์ประกอบได้แก่ การรู้จักตัวเอง ความรู้เรื่องสิทธิ ภาวะผู้นำ และทักษะการสื่อสาร อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากบริบทของสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวในประเทศไทย พบว่าองค์ประกอบด้าน ภาวะผู้นำกับการเข้าใจสิทธิ ซึ่งเป็นองค์ประกอบใหม่ที่เกิดจากการยุบรวมข้อคำถามในองค์ประกอบความรู้เรื่องสิทธิ และภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นองค์ประกอบเดิมตามแนวคิดของ Test et al. (2005) นั้นอาจมีความเกี่ยวข้องกับบริบททางวัฒนธรรมของไทยซึ่งมีรากของระบบสังคมแบบปิตาธิปไตย (Patriarchy) หรือแนวคิดชายเป็นใหญ่ซึ่งมีบรรทัดฐานว่าผู้ชายคือศูนย์กลางของสังคมและแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างชายหญิงเป็นสองขั้วโดยระบุว่าผู้ชายเป็นเพศที่เข้มแข็ง มีเหตุผล เป็นผู้นำ ส่วนผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอใช้อารมณ์ ผู้หญิงจึงถูกจำกัดบทบาทเอาไว้ภายใต้อำนาจของผู้ชาย (Jeamteeranard, 2011) ผู้หญิงในวัฒนธรรมไทยส่วนใหญ่มักตกอยู่ใต้อิทธิพลของชุดความคิดดังกล่าวส่งผลให้เกิดการสนับสนุนความไม่เท่าเทียมและการเลือกปฏิบัติทางระหว่างเพศ เมื่อพิจารณาจากข้อคำถามในองค์ประกอบความรู้เรื่องสิทธิ และองค์ประกอบภาวะผู้นำ ข้อคำถามทั้ง 2 มีความใกล้เคียงกัน ซึ่งองค์ประกอบภาวะผู้นำเป็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนและผู้อื่น แต่อาจเนื่องด้วยบริบทของสตรีไทยมีปัจจัยที่ทำให้สตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงไม่กล้าในการลุกขึ้น

เรียกร้องสิทธิของต้นหรือแม้กระทั่งแค่เปิดเผยเรื่องราวการถูกกระทำรุนแรง สตรีไทยมักคิดว่าเรื่องการถูกคู่ของตนกระทำความรุนแรงเป็นเรื่องส่วนตัวไม่ควรเปิดเผยให้คนอื่นรับรู้เนื่องจาก รู้สึกอาย กลัว ขาดพลังอำนาจภายในตนเอง สูญเสียการเคารพนับถือตนเอง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองลดลง ถูกขัดขวาง ไม่กล้าเข้าไปรับบริการด้านจิตใจเพราะการรับบริการในแผนกจิตเวชจะทำให้คนอื่นเห็นว่าตนเองเป็นคนวิกลจริต (Theinkaw, 2020) ชุดความคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นปัจจัยความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชายที่ไม่เท่าเทียมกัน (Umubyeyi, 2016) จากเหตุผลข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า ลักษณะของสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวในประเทศไทยนั้นรับรู้ถึงสิทธิของตนแต่ไม่สามารถก้าวผ่านวาทกรรมชายเป็นใหญ่ที่กดทับตนเองอยู่ จึงไม่สามารถแสดงออกซึ่งพฤติกรรมกรรมที่นำมาสู่การเปลี่ยนแปลง ข้อคำถามในองค์ประกอบความรู้เรื่องสิทธิ และองค์ประกอบภาวะผู้นำจึงถูกรวบเป็นองค์ประกอบเดียวกัน

โดยสรุปจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจพบว่า องค์ประกอบของมาตรวัดการพิทักษ์สิทธิตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การรู้จักตัวเอง ภาวะผู้นำกับการเข้าใจสิทธิ และทักษะการสื่อสารโดยเมื่อพิจารณาค่าความร่วมกัน (Communalities หรือ h^2) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละข้อคำถาม พบว่า ค่าความร่วมกันอยู่ในช่วง 0.321 ถึง 0.655 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ระดับปานกลางที่ยอมรับได้ในทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ที่มักพบค่า h^2 อยู่ระหว่างช่วง 0.4 และ 0.7 (Costello & Jason, 2005 as cited in Petchthip, 2022) นั่นหมายความว่า องค์ประกอบร่วมสามารถอธิบายความแปรปรวนของเหล่าข้อคำถามได้ร้อยละ 32.1 ถึง 65.5 นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับได้ (0.3 – 0.4) (Hair et al., 2010; Hinkin, 1995, 1998)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวพบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standard factor loading) ขององค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำกับการเข้าใจสิทธิ 2) การรู้จักตัวเอง และ 3) ทักษะการสื่อสาร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.739 - 0.960 โดยองค์ประกอบทักษะการสื่อสารที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตราฐานมากที่สุดซึ่งหมายถึงทักษะการสื่อสารมีค่าความสัมพันธ์กับองค์ประกอบการพิทักษ์สิทธิตนเองมากที่สุดใน 3 องค์ประกอบ ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าวก็สอดคล้องกับการนิยามกาพิทักษ์สิทธิตนเองของ Test et al. (2005) ที่นิยามการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองว่าหมายถึงการที่บุคคลสามารถพูดและแสดงออกถึงความต้องการหรือสิ่งที่สำคัญสำหรับตัวเอง สามารถเรียกร้องสิทธิ ร้องขอการสนับสนุนและบริการที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต สามารถปกป้องตนเองจากการถูกละเมิดสิทธิ รวมไปถึงการช่วยเรียกร้องสิทธิหรือปกป้องสิทธิของบุคคลอื่นซึ่งส่งผลให้บุคคลสามารถค้นหาทางเลือกเพื่อตัดสินใจสิ่งต่าง ๆที่จะส่งผลกระทบต่อตนเอง โดยจะเห็นได้ว่านิยามของ Test et al. (2005) เป็นนิยามที่มีทักษะการสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญ

ผลการนำคะแนนองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน มาทำการวิเคราะห์เพื่อแสดงความตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดด้วยโปรแกรม Amos พบว่า ค่า χ^2 เท่ากับ 90.318 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p) เท่ากับ 1.000 และค่าสถิติไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative Chi-square) มีค่า 0.650 ซึ่งน้อยกว่า 2.00

ดังนั้น ค่า χ^2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า โมเดลมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีความเหมาะสมพอดีอื่น ๆ ได้แก่ ค่าดัชนีระดับความเหมาะสมพอดี (GFI) มีค่าเท่ากับ .961 ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ .930 ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 ยิ่งเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่า โมเดลมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Wiratchai, 1999) รวมทั้งค่าดัชนีรากกำลังที่สองเฉลี่ยของเศษ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.58 และค่าดัชนีรากกำลังที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.00 ยิ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่า โมเดลมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่า องค์ประกอบทั้งสามอธิบายการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวได้ในระดับสูง สอดคล้องกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจก่อนหน้านี้ กล่าวคือ กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความความตรงของโมเดลเป็นไปตามที่ Wiratchai (1999) ได้เสนอแนวทางการประเมินผลความถูกต้องของโมเดลหรือการตรวจสอบความเหมาะสมพอดีระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดล ดังผลที่ปรากฏข้างต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์สามารถนำไปใช้วัดการพิทักษ์สิทธิ์ตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลจากการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรวัดการพิทักษ์สิทธิตนเองสำหรับสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวครั้งนี้พบว่า แบบวัดนี้มีคุณสมบัติในการวัดทั้งความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ที่อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ สามารถนำไปใช้ในกลุ่มสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่อยู่ในบริบทเดียวกันหรือบริบทใกล้เคียงแต่อาจต้องคำนึงและระวังประเด็นความแตกต่างทางวัฒนธรรม

2. ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่าตัวแปรสังเกตที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ทักษะการสื่อสารซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทักษะการสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญของการพิทักษ์สิทธิตนเอง ดังนั้นในการสร้างเสริมการพิทักษ์สิทธิตนเองควรเน้นให้สตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวมีทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. อาจเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่างสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในบริบทอื่น ๆ หรือศึกษาเพิ่มเติมในลักษณะการเปรียบเทียบหรือการตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของแบบจำลองการวัด (Measurement invariance) ในกลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยที่แตกต่างกัน เช่น ระดับการศึกษา อาชีพ หรือ การมีบุตร/ธิดา เป็นต้น เพื่อพัฒนาแบบวัดให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างครอบคลุมอันจะเป็นประโยชน์ในการร่วมประเมินและพัฒนา (Formative evaluation) การพิทักษ์สิทธิตนเองของสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อไป

2. อาจศึกษาความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุเพิ่มเติมเพื่อทำความเข้าใจว่ามีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการพิทักษ์สิทธิตนเองของสตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล หรือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งผลการศึกษาจะนำไปสู่การวางแผนดูแล ช่วยเหลือ และเยียวยา สตรีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อไป

 ลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เอกสารอ้างอิง

Brashers, D. E., Haas, S. M., & Neidig, J. L. (1999). The patient self-advocacy scale: measuring patient involvement in health care decision-making interactions. *Health communication, 11*(2), 97-121.

Brunello-Prudencio, L. A. (2001). *Knowledge and communication skills training for high school students with learning disabilities for the acquisition of self-advocacy skills* (Doctoral dissertation). University of Toronto.

Bybee, D. I., & Sullivan, C. M. (2002). The process through which an advocacy intervention resulted in positive change for battered women over time. *American journal of community psychology*, *30*(1), 103-132.

Cattell, R. B. (1966). The scree test for the number of factors. *Multivariate Behavioral Research*, *1*(2), 245-276, http://dx.doi.org/10.1207/s15327906mbr0102_10

Coker, A. L., Smith, P. H., Thompson, M. P., McKeown, R. E., Bethea, L., & Davis, K. E. (2002). Social support protects against the negative effects of partner violence on mental health. *Journal of women's health & gender-based medicine*, *11*(5), 465-476.

Constantino, R. E., Braxter, B., Ren, D., Burroughs, J. D., Doswell, W. M., Wu, L., Hwang, J. G., Klem, M. L., Joshi, J. B. D., & Greene, W. B. (2015). Comparing online with face-to-face HELPP intervention in women experiencing intimate partner violence. *Issues in mental health nursing, 36*(6), 430-438.

Constantino, R., Kim, Y., & Crane, P. A. (2005). Effects of a social support intervention on health outcomes in residents of a domestic violence shelter: A pilot study. *Issues in mental health nursing*, 26(6), 575-590.

Costello, A. B., & Jason, O. (2005). Best practices in exploratory factor analysis: four recommendations for getting the most from your analysis. *Practical Assessment Research & Evaluation*, *10*(7). https://doi.org/10.7275/jyj1-4868

Dekel, R., Shaked, O., Ben-Porat, A., & Itzhaky, H. (2020). The interrelations of physical and mental health: self-rated health, depression, and PTSD among female IPV survivors. *Violence against women*, *26*(3-4), 379-394.

Dziuban, C. D., & Shirkey, E. C. (1974). When is a correlation matrix appropriate for factor analysis? Some decision rules. *Psychological Bulletin, 81*, 358–361.

 ลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

García-Moreno, C., Pallitto, C., Devries, K., Stöckl, H., Watts, C., & Abrahams, N. (2013). *Global and regional estimates of violence against women: Prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence*. World Health Organization.

Gilbert, L., Shaw, S. A., Goddard-Eckrich, D., Chang, M., Rowe, J., McCrimmon, T., Almonte, M., Goodwin, S., & Epperson, M. (2015). Project WINGS (Women Initiating New Goals of Safety): A randomized controlled trial of a screening, brief intervention and referral to treatment (SBIRT) service to identify and address intimate partner violence victimization among substance-using women receiving community supervision. *Criminal behaviour and mental health*, *25*(4), 314-329.

Hagan, T. L., Cohen, S., Stone, C., & Donovan, H. (2016). Theoretical to tangible: Creating a measure of self-advocacy for female cancer survivors. *Journal of nursing measurement, 24*(3), 428-441.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2010). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). Prentice Hall.

Hansen, N. B., Eriksen, S. B., & Elklit, A. (2014). Effects of an intervention program for female victims of intimate partner violence on psychological symptoms and perceived social support. *European journal of psychotraumatology*, *5*(1), 24797.

Henderson, R., & Pochin, M. (2001). *A right result?: Advocacy, justice and empowerment*. Policy.

Hinkin, T. R. (1995). A review of scale development practices in the study of organizations. *Journal of Management*, *21*, 967–988.

Hinkin, T. R. (1998). A brief tutorial on the development of measures for use in survey questionnaires. *Organizational Research Methods, 1*, 104–121.

Jeamteeranard, P. (2011). *The patriarchal discourse in a Thai film*. Chulalongkorn University Press.

Kaiser, H. F. (1970). A second generation little jiffy. *Psychometrika, 35*, 401–415.

Loxton, D., Dolja-Gore, X., Anderson, A. E., & Townsend, N. (2017). Intimate partner violence adversely impacts health over 16 years and across generations: A longitudinal cohort study. *PLOS ONE, 12*(6), 1-10. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0178138

Miller, L. E., Howell, K. H., & Graham-Bermann, S. A. (2014). The effect of an evidence-based intervention on women's exposure to intimate partner violence. *American journal of orthopsychiatry, 84*(4), 321.

Murray, C. E., King, K., Crowe, A., & Flasch, P. (2015). Survivors of intimate partner violence as advocates for social change. *Journal for Social Action in Counseling & Psychology*, *7*(1), 84-100.

Petchthip, N. (2022). The Development and Validation of Innovative Work Behavior Scale for University Lecturers in Thailand. *Manutsat Paritat: Journal of Humanities, 44*(1), 108 – 128.

Pinyo, N. (2018). Techniques for interpreting the results of factor analysis in research work. *Panyapiwat Journal of Humanities, 10*(2), 292 – 304.

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research, 2,* 49-60.

Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2010). *A beginners guide to structural equation modeling*. Routledge.

Spencer, C., Mallory, A. B., Cafferky, B. M., Kimmes, J. G., Beck, A. R., & Stith, S. M. (2019). Mental health factors and intimate partner violence perpetration and victimization: A meta-analysis. *Psychology of Violence*, *9*(1), 1.

Stevens, J., Scribano, P. V., Marshall, J., Nadkarni, R., Hayes, J., & Kelleher, K. J. (2015). A trial of telephone support services to prevent further intimate partner violence. *Violence against women*, *21*(12), 1528-1547.

Straus, H., Cerulli, C., McNutt, L. A., Rhodes, K. V., Conner, K. R., Kemball, R. S., Kaslow, N. J., & Houry, D. (2009). Intimate partner violence and functional health status: associations with severity, danger, and self-advocacy behaviors. *Journal of Women's Health*, *18*(5), 625-631.

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Experimental designs using ANOVA* (p. 724). Thomson/Brooks/Cole.

Taft, A. J., Small, R., Hegarty, K. L., Watson, L. F., Gold, L., & Lumley, J. A. (2011). Mothers' AdvocateS in the Community (MOSAIC)-non-professional mentor support to reduce intimate partner violence and depression in mothers: A cluster randomised trial in primary care. *BMC public health*, *11*(1), 1-10.

Test, D. W., Fowler, C. H., Wood, W. M., Brewer, D. M., & Eddy, S. (2005). A conceptual framework of self-advocacy for students with disabilities. *Remedial and Special education*, *26*(1), 43-54.

Theinkaw, S. (2020). Domestic Violence and Nurses' Competencies in Caring for Women Experiencing Intimate Partner Violence. *Domestic Violence and Nurses' Competencies in Caring, 40*(3), 149-159

Tiwari, A., Fong, D. Y. T., Yuen, K. H., Yuk, H., Pang, P., Humphreys, J., & Bullock, L. (2010). Effect of an advocacy intervention on mental health in Chinese women survivors of intimate partner violence: A randomized controlled trial. *Jama, 304*(5), 536-543.

Umubyeyi, A., Persson, M., Mogren, I., & Krantz, G. (2016). Gender inequality prevents abused women from seeking care despite protection given in gender-based violence legislation: A qualitative study from Rwanda. *PloS one*, *11*(5), 1-13. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0154540

Verbruggen, J., Blokland, A., Robinson, A. L., & Maxwell, C. D. (2020). The relationship between criminal behaviour over the life-course and intimate partner violence perpetration in later life. *European Journal of Criminology*, *17*(6), 784-805.

Wehmeyer, M. L., & Garner, N. W. (2003). The impact of personal characteristics of people with intellectual and developmental disability on self-determination and autonomous functioning. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, *16*(4), 255-265.

Wiratchai, N. (1999). *LISREL Model: Analytic Statistics for Research* (3rd ed.). Chulalongkorn University Press.

Zlotnick, C., Capezza, N. M., & Parker, D. (2011). An interpersonally based intervention for low-income pregnant women with intimate partner violence: A pilot study. *Archives of women's mental health, 14*(1), 55-65.